

професійної спеціалізації в жорсткі умови конкуренції на ринку праці. Досягти успіху вони можуть лише за умов набуття високої професійної підготовки у вузі, вміння виявити свої професійно важливі якості під час проходження виробничої практики, стажування чи випробування при вступі на роботу. Підготовку до таких випробувань забезпечує моделювання професійних умінь майбутнього фахівця протягом навчання. Вирішенню означених проблем сприятиме проведення тренінгових занять, які є складовою традиційного навчального процесу у вищій освіті.

Література

1. Методичні вказівки для проведення комплексного тренінгу «Прийняття управлінських рішень на підприємстві» для студентів 4 курсу спеціальності 6601 «Менеджмент промислових підприємств» / Укл.: Щербина О.В., Вакуленко А.В., Кужель М.Ю., Щекіна Т.П. – К.: КНЕУ, 2009.
2. Кейс на проведення тренінгу «Діяльність виробничо-торгівельного підприємства» студента кафедри менеджменту ІБЕІТ ОНПУ, що приймає участь у тренінгу на посаді «Директор підприємства». - Одеса 2012, ОНПУ, 9 с.
3. Кейс на проведення тренінгу «Діяльність виробничо-торгівельного підприємства» студента кафедри обліку, аналізу і аудиту ІБЕІТ ОНПУ що приймає участь у тренінгу на посаді «Головний бухгалтер підприємства», Одеса 2011, ОНПУ, 9 с.
4. Кейс на проведення тренінгу «Діяльність виробничо-торгівельного підприємства» студента кафедри «Економіка підприємств» ІБЕІТ ОНПУ що приймає участь у тренінгу на посаді «Завідувач складом підприємства». Одеса, 2011, ОНПУ, 8 с.

ВПРОВАДЖЕННЯ ЕКОНОМІЧНИХ МОДЕЛЕЙ У ПРАКТИКУ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

В.В. Кочетков

Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень

Розглянуті проблеми впровадження та вдосконалення економічних моделей за допомогою створення мережевого програмного забезпечення.

За сучасних складних економічних умов, для багатьох підприємств гостро стає питання підвищення ефективності використання ресурсів. Один із шляхів допомоги вирішення цього завдання, що можуть запропонувати економічні дослідники є допомога суб'єктам господарювання у питаннях прийняття управлінських рішень. В умовах невизначеності та нестабільності, прийняття рішень максимально наближених до оптимальних може стати питанням виживання підприємства на ринку. Очевидно, що прийняття управлінського рішення це складне завдання, що має враховувати і особливості конкретного підприємства і ринкову ситуацію і інші фактори. Причому існує досить велика кількість різних управлінських рішень що потребують різних підходів та різної інформаційної бази. Питанням прийняття управлінських рішень, зокрема машинобудівної галузі, приділяють увагу такі вітчизняні науковці, як Н. К. Гіковата, С. М. Ілляшенко, В. П. Разінкова та ін. [1–3].

У прикладі, що розглядається, можна виділити наступні бар'єри для впровадження результатів досліджень у практику — доступність моделі, складність моделі, трудомісткість моделі та надійність моделі.

Першим бар'єром є доступність моделі. Особа, що приймає рішення, у нашому прикладі не тільки не має прямого та зручного доступу до матеріалів нового дисертаційного дослідження, але навіть може не здогадатися, що таке дослідження взагалі відбулося і були отримані певні результати. Таким чином, перший бар'єр у загальному випадку є дуже суттєвим, тому що ніхто не може використовувати модель, якщо він навіть не знає про її існування. Враховуючи,



що для більшості завдань, які мають вирішуватися на підприємстві, зазвичай використовуються деякі раніше напрацьовані схеми, ймовірність пошуку керівниками результатів нових досліджень, тим більше без чіткої інформації про те, що такі дослідження взагалі існують і у випадку їх використання можуть бути отримані позитивні результати, є дуже низькою.

Другий бар'єр впровадження — це складність моделей. Економічна система підприємства сама по собі є дуже складною. Що стосується економічних моделей, то навіть при всіх спрощеннях теоретичний опис моделі і сама модель ймовірно є дуже складною у більшості випадків. Стандартний розмір дисертаційного дослідження у сто вісімдесят аркушів, очевидно перешкоджає швидкому впровадженню нової моделі, та навіть бажанню вивчити її. Враховуючи, що особа, яка приймає рішення, зазвичай має обмежений ресурс часу та велику кількість інших завдань, складність моделі є також значним бар'єром для її впровадження.

Трудомісткість моделі є третім і також значним бар'єром на шляху реалізації моделі на практиці. Так, у нашому прикладі визначення всіх координат та обмежень на багатовимірному ресурсному просторі потребує значної кількості досить складних розрахунків. Зробити такі розрахунки для реального підприємства із величезною кількістю видів ресурсів та продуктів є надзвичайно складним та трудомістким завданням. При цьому не може бути виключена ймовірність того, що при розрахунках буде припущена помилка, а це призведе до помилкових висновків на основі моделі.

Останній, та як ми вважаємо, найбільш значущий бар'єр для впровадження моделі — це її надійність або точніше відсутність багаторазово перевіреної надійності у різних умовах. Особа, що приймає рішення, має покладатися лише на таку модель, яка є перевіреною та надійною, тому що прийняті на базі неадекватної моделі управлінські рішення можуть призвести до значних економічних втрат підприємства або навіть його банкрутства. Таким чином, для нової моделі, що не має сотень впроваджень у реальну практику, виникає складна проблема вдосконалення — модель не досконала, тому що не має великої кількості впроваджень, модель не може мати великої кількості впроваджень, тому що вона не досконала.

Ми вважаємо, що зазначені бар'єри є досить розповсюдженими і актуальними для будь-якої нової економічної моделі, яка має використовуватися на рівні підприємства для підтримки прийняття управлінських рішень.

Ми розробили підхід до подолання вказаних бар'єрів, що спрямовує зусилля, по-перше, на вдосконалення економічної моделі, по-друге, на її впровадження у практичну діяльність. Загальна ідея підходу полягає у розробці орієнтованого на конкретне завдання мережевого програмного забезпечення на основі розробленої економічної моделі. У загальному вигляді вказане програмне забезпечення може представляти собою веб сайт, розміщений у глобальній мережі інтернет, за допомогою якого вирішується ряд завдань. Перше завдання — інформування потенційних користувачів про існування економічної моделі, причому інформування з акцентом не на саму модель, а на практичні завдання, які за її допомогою можуть бути вирішені. Наприклад, для нашого дослідження ключовим моментом для матеріалу сторінки має бути не “модель багатовимірного ресурсного простору підприємства”, а “прийняття рішення про впровадження нового продукту у виробництво” або “вибір нового продукту для впровадження у виробництво”. Таким чином, завдяки наявності доступного для індексації пошуковими системи тексту на сайті, особа, що приймає вказане рішення, може швидко, легко та звичним для всіх способом знайти сайт із розміщеним на ньому програмним забезпеченням на основі моделі. Можна стверджувати, що для складних конкретних завдань просте розміщення матеріалу із конкретною назвою у глобальній мережі може у деяких випадках бути достатнім для швидкої індексації та можливості швидкого знаходження сайту зацікавленими користувачами.

Наступний елемент підходу — це зміна подачі інформації про модель із текстового вигляду у вигляд програмного забезпечення.

Логіка такої зміни полягає у тому, що замість представлення величезної кількості теоретичної інформації у текстовому вигляді відвідувач сайту, якого цікавить конкретне практичне використання економічної моделі, отримує максимально стислий опис того, що може зробити програмне забезпечення на основі моделі для вирішення практичного завдання і одразу отримує веб інтерфейс для внесення вхідних даних для розрахунку. Це дуже важливий елемент, що спрямований на подолання бар'єру складності впровадження економічної моделі у практичну



діяльність. У результаті вся складність моделі інкапсулюється у вихідному коді програмного забезпечення та не створює особи, що приймає рішення проблем щодо необхідності глибокого вивчення та розуміння запропонованої економічної моделі.

Третій елемент підходу до впровадження — це розробка мережевого інтерфейсу взаємодії програмного забезпечення (API) для інтеграції мережевого програмного забезпечення з інформаційними системами підприємства. Загальна ідея і необхідність реалізації такого інтерфейсу зумовлена багатьма факторами. Зокрема, складні управлінські рішення потребують великої кількості даних для аналізу, введення таких даних у ручному режимі через веб інтерфейс може потребувати великої кількості часу. При ручному введенні даних оператор може припуститися помилки, частина необхідних для моделі даних може існувати у внутрішніх інформаційних системах підприємства, вхідні дані для використання моделі можуть постійно оновлюватися. Може скластися враження, що наявність такого інтерфейсу робить без змістовним веб інтерфейс програмного продукту. Але це не так. По-перше, звичайний веб інтерфейс, має великі переваги щодо швидкості використання — користувач може одразу спробувати, внести якусь частину даних та отримати деякі результати, що є дуже важливим для залучення нових користувачів до експлуатації моделі. По-друге, веб інтерфейс може бути зручним для перегляду результатів розрахунків на базі моделі, навіть якщо вхідна інформація для розрахунків була передана за допомогою програмного інтерфейсу. По-третє, внутрішні інформаційні системи підприємства мають бути налаштовані для мережевої взаємодії, що потребує деяких витрат зі сторони підприємства. Таким чином, можна рекомендувати швидкий веб інтерфейс для експрес-аналізу та швидкого тестування системи, а програмний інтерфейс для повноцінних складних періодичних розрахунків. Третій елемент системи спрямований на подолання третього бар'єру впровадження — бар'єру трудомісткості. При умові налагодження автоматичної взаємодії інформаційних систем підприємства з мережевим програмним забезпеченням процес використання економічної моделі для практичних цілей може бути максимально автоматизованим і потребувати лише мінімального втручання оператора чи осіб, що приймають рішення.

Четвертий елемент підходу — це накопичення інформаційної бази, та отримання зворотнього зв'язку для моделі. Передаючи дані для аналізу та розрахунку, користувачі автоматично поповнюють інформаційну базу економічної моделі. Таким чином, автоматично паралельно із процесом функціонування моделі дослідники можуть проводити вдосконалення моделі за різними напрямками — адаптація до специфічних умов, уточнення загальних коефіцієнтів та коефіцієнтів для конкретної галузі застосування. Також збирання інформаційної бази може призвести до кардинального оновлення базової економічної моделі. Важливим моментом є те, що сама модель у даному підході інкапсулюється у програмному забезпеченні для вдосконалення це означає, що навіть повна відмова ді базової моделі, та заміну її альтернативною, що краще зображає економічні процеси може проводитися “по той бік” від користувача. Звичайно, що така зміна моделі може потребувати від користувача значної зміни вхідних даних, але скоріше за все, може бути необхідність доповнення вхідних даних, тобто частина вже налагоджених інформаційних потоків на попередній версії моделі може зберігатися із версії у версію та доповнюватися при необхідності новими даними. Останній елемент, спрямований на подолання четвертого бар'єру впровадження економічних моделей, — бар'єру надійності. Завдяки отриманню більшої кількості масивів вхідних даних для аналізу та можливості організації зворотнього зв'язку із користувачами дослідник отримує реальну можливість потрійно вдосконалювати на оновлювати модель, роблячи її все більш надійною.

Література

1. Гиковатая Н. К. Комплексный подход к созданию нового товара // Вісник ХДПУ. Тематичний випуск: Технічний прогрес і ефективність виробництва. - Харків: ХДПУ, 2000. - № 122. - С.167-172.
2. Ілляшенко С. М. Маркетингова товарна політика промислового підприємства: управління стратегіями диверсифікації / С. М. Ілляшенко, Г. О. Пересадько ; за ред. С. М. Ілляшенка. – Суми : Універ. кн., 2009. – 327 с.
3. Разінкова В. П. Управління процесом розробки й освоєння виробництва нових продуктів / Разінкова В. П. ; Харк. нац. екон. ун-т. - Х. : Вид. ХНЕУ, 2011. - 95 с.

